Соціальні комунікації

УДК 778.5:316.77:17

Жернова Анна

режисер телевізійних проєктів, експерт з візуального сторітелінгу

(м. Київ, Україна / м. Лос-Анджелес, США)

Zhernova Ganna

Television Director, Expert in Visual Storytelling

(Kyiv, Ukraine / Los Angeles, USA)

ORCID: 0009-0002-8171-9596

МИСТЕЦТВО ПРЯМИХ ЕФІРІВ: РЕЖИСУРА ЯК УПРАВЛІННЯ ЕМОЦІЄЮ ТА РИТМОМ ВЕЛИКОГО ШОУ
THE ART OF LIVE BROADCASTING: DIRECTING AS THE MANAGEMENT OF EMOTION AND RHYTHM IN LARGE-SCALE SHOWS

Анотація. *Актуальність дослідження зумовлена структурними змінами сучасного телевізійного мовлення, що відбуваються під впливом цифровізації, розвитку інтерактивних платформ, алгоритмічних систем керування контентом та зростання ролі емоційної складової в процесах масової комунікації. У контексті прямого ефіру режисура виходить за межі суто технічної організації трансляції й набуває функцій управління емоційною динамікою, темпоритмом події та смисловою цілісністю аудіовізуального повідомлення. За цих умов зростає значення етичної відповідальності режисера, оскільки прямий ефір безпосередньо впливає на емоційний стан аудиторії, формування довіри до медіа та характер публічного діалогу в суспільстві, що актуалізує потребу в цілісному теоретичному осмисленні режисури прямих ефірів. Метою статті є наукове обґрунтування режисури прямого ефіру як мистецтва управління*

емоцією та ритмом шляхом розроблення концепції емоційної оркестрації, яка дозволяє інтерпретувати прямий ефір як багаторівневий емоційно-комунікативний процес взаємодії технологічних, естетичних і етичних чинників. Методи дослідження ґрунтуються на застосуванні міждисциплінарного підходу, що поєднує теоретичний аналіз і синтез наукових джерел у сфері медіарежисури, психології емоцій, нейроестетики та сучасних технологій мовлення; структурно-логічний аналіз режисерських рішень у прямих телевізійних трансляціях; а також узагальнення практичного досвіду реалізації українських телевізійних проєктів різних жанрових форматів. Результати дослідження полягають у концептуалізації режисури прямих ефірів як цілісної емоційно-технологічної системи, у межах якої управління ритмом, емоційною тональністю та композиційною цілісністю визначає якість аудіовізуальної комунікації. Обґрунтовано модель емоційної оркестрації, що структурує режисерську діяльність за рівнями темпу, тональності, резонансу та гармонії, і показано, що сучасні технології мовлення не замінюють творчої інтуїції режисера, а розширюють її можливості. Доведено, що ефективність емоційного впливу прямого ефіру безпосередньо залежить від інтеграції технологічної точності з етичним мисленням, орієнтованим на формування довіри, співпереживання та соціальної згуртованості аудиторії.

Ключові слова: *телевізійна режисура, прямий ефір, емоційна оркестрація, темп і ритм, культурна комунікація, естетика і технології, етична відповідальність.*

Summary. *The relevance of the study is determined by structural transformations in contemporary television broadcasting driven by digitalization, the development of interactive platforms, algorithmic content management systems, and the growing role of emotional factors in mass communication*

processes. In the context of live broadcasting, directing goes beyond the purely technical organization of transmission and acquires functions related to managing emotional dynamics, event tempo–rhythm, and the semantic coherence of audiovisual messages. Under these conditions, the ethical responsibility of the director becomes increasingly significant, as live broadcasting directly influences the emotional state of audiences, the formation of trust in media, and the nature of public dialogue in society, which highlights the need for a comprehensive theoretical understanding of live broadcast directing. The purpose of the article is to provide a scholarly justification of live broadcast directing as an art of managing emotion and rhythm through the development of the concept of emotional orchestration, which allows live broadcasting to be interpreted as a multi-level emotional and communicative process shaped by the interaction of technological, aesthetic, and ethical factors. The research methods are based on an interdisciplinary approach that combines theoretical analysis and synthesis of scholarly sources in the fields of media directing, emotion psychology, neuroaesthetics, and modern broadcasting technologies; structural and logical analysis of directing decisions in live television broadcasts; as well as generalization of practical experience drawn from Ukrainian television projects across various genre formats. The research results consist in the conceptualization of live broadcast directing as an integrated emotional–technological system in which the management of rhythm, emotional tonality, and compositional coherence determines the quality of audiovisual communication. A model of emotional orchestration is substantiated, structuring directing activity according to the levels of tempo, tonality, resonance, and harmony, and demonstrating that contemporary broadcasting technologies do not replace the director's creative intuition but expand its expressive and managerial potential. It is proven that the effectiveness of the emotional impact of live broadcasting directly depends on the integration of technological precision with ethical reasoning oriented toward the formation of trust, empathy, and social cohesion

among audiences.

Key words: *television directing, live broadcasting, emotional orchestration, tempo and rhythm, cultural communication, aesthetics and technology, ethical responsibility.*

Постановка проблеми. Сучасна телевізійна індустрія перебуває на етапі глибокої трансформації, зумовленої цифровізацією медіапростору, інтеграцією інтерактивних та мережевих технологій, а також зміною моделей сприйняття, інтерпретації й участі аудиторії у комунікаційному процесі [1, с. 179]. За цих умов прямий ефір дедалі менше постає як лінійна форма мовлення і дедалі більше – як динамічне комунікативне середовище високої емоційної напруги, у межах якого в реальному часі взаємодіють технічні системи, творча команда та масова публіка.

Режисура прямого ефіру в такому контексті виходить за межі суто організаційно-технічних функцій і трансформується у складну форму управління ритмом події, емоційною тональністю та смисловою цілісністю медіаповідомлення. Від режисера вимагається не лише професійна компетентність у роботі з апаратно-програмними засобами мовлення, а й здатність до емоційної координації численних елементів продакшену – звуку, світла, кадру, монтажних рішень, живої імпровізації та реакцій глядацької аудиторії. Саме в умовах прямого ефіру ці елементи формують єдиний естетико-комунікативний потік, чутливий до будь-яких порушень балансу.

Водночас посилюється потреба в осмисленні етичного виміру режисерської діяльності, оскільки прямий телевізійний контент безпосередньо впливає на формування суспільних настроїв, рівень довіри до медіа та характер культурної комунікації в публічному просторі [2, с. 290]. За відсутності можливості попереднього редагування або корекції змісту саме режисер несе підвищену відповідальність за достовірність,

коректність і емоційну безпеку медіаповідомлення. У цьому контексті дослідження механізмів емоційної оркестрації прямих ефірів набуває особливої актуальності для розвитку національної школи телевізійної режисури, вироблення сучасних стандартів професійної відповідальності та збереження гуманістичних орієнтирів творчої діяльності в умовах цифрової доби.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасному науковому дискурсі проблематика прямого ефіру дедалі частіше осмислюється в міждисциплінарному вимірі, у межах якого поєднуються підходи медіазнавства, нейроестетики, культурології, інженерії мовлення та теорії режисури. Сучасні дослідники, зокрема X. Zhang та співавтори, акцентують увагу на інтеграції емоційно керованих технологій у процеси прямого ефіру, розробляючи інтелектуальні системи, здатні аналізувати реакції аудиторії в реальному часі та адаптивно оптимізувати візуальну динаміку трансляції [3]. У роботах W. Trost та колег доведено, що живе виконання активує значно сильніші афективні реакції мозку порівняно із записаним контентом, формуючи особливий простір колективного емоційного резонансу [4]. Подібні висновки отримали D. Swarbrick та співавтори, які встановили, що фізична або символічна присутність глядача під час живих подій суттєво поглиблює рівень афективної залученості та інтенсивність трансформаційних переживань [5]. Водночас L. Meinel з колегами запропонували інструментарій для вимірювання відмінностей у сприйнятті, оцінці та естетичному судженні між живим і медіа-презентованим контентом, що створює надійне методологічне підґрунтя для аналізу емоційних ефектів прямого ефіру та дозволяє емпірично фіксувати зміни в естетичному досвіді аудиторії [6]. Розширюючи цей підхід у соціально-комунікативному вимірі, дослідження Z. You та колег засвідчили, що соціальна присутність у прямих трансляціях суттєво підвищує готовність глядачів надавати як емоційну, так і матеріальну підтримку, причому

парасоціальна взаємодія виступає ключовим посередником цього ефекту [7]. Таким чином, прямий ефір постає не лише як форма сприйняття контенту, а як простір соціальної взаємодії, у якому емоційна залученість трансформується у практики підтримки та солідарності. У ширшому медіаекологічному контексті T. Yamatsu та S. Lee проаналізували взаємозв'язок між стримінговими платформами та лінійним телебаченням, довівши, що цифрові сервіси істотно змінюють структуру споживання контенту, темп комунікації та очікування аудиторії щодо формату і ритму медіаподій [8, p. 444]. Ці трансформації безпосередньо впливають на режисерські підходи до прямого ефіру, актуалізуючи потребу в адаптивних технологічних рішеннях. У цьому контексті інтеграцію XR-технологій у виробничі процеси висвітлено у праці колективу на чолі з V. Dunphy, де доведено, що використання гарнітур змішаної реальності здатне підвищити ефективність, гнучкість і сталість телевізійного продакшену, водночас розширюючи інструментарій режисерського впливу [9, p. 133]. Подальший розвиток технологічного напряму представлено в дослідженні J. Gąbka, зосередженому на застосуванні багатокамерних 3D-систем і VR-середовищ, які не лише покращують якість зображення, а й формують ефект занурення, змінюючи характер сприйняття події глядачем [10]. Узагальнюючи структурні зрушення ринку, A. Chmielewska та M. Grabowski підкреслюють, що сучасне телебачення перебуває у стані глибокої трансформації під впливом мобільного споживання контенту, мультитаскінгу та домінування цифрових платформ, що змінює як поведінкові моделі аудиторії, так і логіку медіавиробництва [11, p. 115]. У вітчизняному гуманітарному дискурсі означена проблематика розкривається крізь призму режисерського мислення та інтерпретаційних стратегій. Так, О. Спольська, Г. Борейко та Н. Зеленіна у своєму дослідженні проаналізували сучасні режисерські стилі в театрі та довели, що режисерські рішення виступають ключовим чинником трансформації авторського тексту в сценічну подію, формуючи

нові смислові акценти, ритмічну організацію та емоційну структуру сприйняття. Авторами обґрунтовано, що режисура функціонує як інтерпретаційний механізм, який координує художні, психологічні та комунікативні елементи вистави, що є концептуально близьким до режисерської ролі у прямому телевізійному ефірі [12]. Технологічний вимір трансформації сучасного мовлення ґрунтовно представлений у спеціальному випуску IEEE Transactions on Broadcasting, підготовленому колективом на чолі з D. Gómez-Barquero, J. J. Gimenez, G.-M. Muntean, Y. Xu та Y. Wu, де досліджено вплив технологій 5G на виробництво, розповсюдження та споживання медіаконтенту. У роботі доведено, що 5G-інфраструктура створює умови для низьколатентних, багатокамерних і інтерактивних трансляцій, суттєво змінюючи режисерські можливості керування візуальною динамікою та взаємодією з аудиторією в реальному часі. Автори підкреслюють, що розвиток 5G-медіапродакшену формує нову парадигму прямого ефіру, у якій технологічні рішення безпосередньо впливають на естетику, темпоритм і емоційну насиченість медіакомунікації [13].

Таким чином, сукупність розглянутих підходів – від афективної нейронауки та соціальної присутності до режисерської інтерпретації й 5G-технологій – підтверджує перехід до розуміння прямого ефіру як інтегрованого комунікативно-художнього процесу, у межах якого режисер виступає координатором емоцій, технологій і смислів, формуючи спільний естетичний простір довіри між медіа та глядачем.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри наявність ґрунтовних наукових напрацювань у галузі медіадосліджень, нейроестетики, психології сприйняття та технологій мовлення, у сучасних дослідженнях зберігається фрагментарність підходів до осмислення режисури прямого ефіру як цілісного емоційно-комунікативного процесу. Більшість проаналізованих праць зосереджуються на окремих вимірах

медіавиробництва – технічній організації трансляції, когнітивно-афективних реакціях аудиторії або соціальних ефектах медіаспоживання, – залишаючи поза увагою механізми їх інтеграції в єдину систему режисерських рішень. Унаслідок цього відсутня узагальнена концептуальна модель, здатна поєднати технологічну точність, управління емоційною динамікою та етичну відповідальність у структуровану логіку прямого ефіру.

У відповідь на означену наукову прогалину наше дослідження спрямоване на розроблення авторської концепції емоційної оркестрації, яка інтерпретує режисуру прямого ефіру як мистецтво керування ритмом події та емоційним станом аудиторії в режимі реального часу. У межах запропонованого підходу режисер постає не лише координатором технічних процесів, а активним суб'єктом культурної комунікації, що формує естетичну цілісність трансляції, забезпечує емоційну узгодженість її елементів і водночас несе відповідальність за етичні наслідки медіавпливу. Такий підхід дозволяє розглядати сучасну телевізійну режисуру як синтез емоційної естетики, технологічної інноваційності та ціннісно орієнтованої професійної позиції.

Формулювання цілей статті. Мета статті полягає у розкритті режисури прямих ефірів як мистецтва управління емоцією та ритмом шляхом обґрунтування авторської концепції емоційної оркестрації. Для досягнення поставленої мети в дослідженні передбачено визначити структурні рівні емоційного управління – темп, тональність, резонанс і гармонію, – проаналізувати особливості їх практичної реалізації в українських телевізійних проєктах різних жанрів, а також з'ясувати характер взаємозв'язків між технологічними, естетичними та етичними аспектами режисерської діяльності в умовах прямого ефіру.

Виклад основного матеріалу дослідження. Телевізійна режисура – це форма комунікативного мистецтва, де головним об'єктом є не актор, а

глядацьке відчуття моменту. У просторі прямого ефіру саме емоція стає головним матеріалом, через який розгортається дія, народжується ритм і формується драматургія сприйняття. Якщо в класичній театральній школі емоція постає як результат події, то в телебаченні вона – передумова її виникнення: емоційний імпульс ведучого, глядача чи музики запускає процес взаємодії, який у реальному часі модерує режисер [11, с. 538].

Прямий ефір – це жива, пульсуюча матерія, де відчуття, звук, світло і ритм зливаються в єдиний потік комунікації. Режисер у цій системі виступає не лише координатором технічних процесів, а й архітектором емоційного поля, який вибудовує зв'язок між сценою, студією та мільйонами глядачів [12].

Авторське розуміння ритму в контексті телевізійної режисури можна визначити як «емоційну координатну сітку», у якій взаємодіють темп, світло, звук, мізансцена та реакція аудиторії. Ця сітка не є наперед заданою конструкцією – вона формується в процесі ефіру, реагує на настрій студії, рух камер, паузи ведучих і навіть на інтонаційні відтінки мовлення. Саме у цьому – особлива природа телережисури: вона існує на межі передбачуваного і спонтанного, де ритм не задається, а народжується в реальному часі.

Управління цим ритмом – серцевина режисерської професії. У прямому ефірі режисер не нав'язує темп подій, а відчуває пульс моменту, гармонізуючи енергію кадру з емоційним станом глядача. Це не механічне керування, а чуттєвий акт співпереживання, у якому зливається технічна точність і художня інтуїція. Саме тут народжується сучасна філософія прямого ефіру: не контроль, а резонанс; не маніпуляція, а оркестрація. Режисер стає диригентом складної емоційної симфонії, де кожен звук, світловий спалах чи пауза утворюють спільну хвилю переживань [13].

Основна ідея полягає в тому, що режисер прямого ефіру – це диригент багатоканальної емоційної системи, у якій кожен елемент продакшену

підпорядкований єдиній драматургії відчуттів.

Пряма трансляція створює особливий тип драматургії – миттєву, пульсуючу, ризиковану, де значення мають не лише форма й зміст, а й темп довіри між сценою та глядачем. Цей темп є нематеріальною, але відчутною складовою ефіру: він визначає, коли глядач затримує подих, коли сміється, коли відчуває катарсис [14].

У межах авторської концепції емоційної оркестрації можна виокремити чотири рівні режисерського управління – табл. 1.

Таблиця 1

Авторська модель емоційної оркестрації прямого ефіру

Рівень оркестрації	Зміст режисерського управління	Результат у прямому ефірі
Темп	Часовий ритм події, синхронізація сцен, зміна темпо-ритмічних акцентів	Відчуття динаміки, утримання уваги глядача
Тональність	Емоційне забарвлення сцени через світло, музику, кольори, інтонації	Формування атмосфери, занурення в настрій події
Резонанс	Живий емоційний обмін між сценою, студією і глядачем; реакція аудиторії у реальному часі	Відчуття спільного переживання, зростання емпатії
Гармонія	Узгодження візуальних, музичних і драматургічних елементів	Цілісність сприйняття, естетична насолода від ефіру

Джерело: побудовано автором

Кожен ефір у цьому розумінні – це жива партитура, що виконується одночасно багатьма учасниками. Режисер тримає баланс між спонтанністю і структурою, між раціональним планом і непередбачуваністю живого моменту [15]. Саме в цьому – магія прямого ефіру: коли з хаосу багатьох сигналів, рухів і реакцій народжується гармонійний ритм, у якому глядач не просто спостерігає, а проживає подію разом із командою екрана – рис. 1.

У процесі нашого дослідження концепції емоційної оркестрації ми

звернулися до аналізу власних телевізійних проєктів, у яких режисура прямого ефіру стала не лише професійною функцією, а й інструментом художнього мислення. Кожен із проєктів, реалізованих нашою командою, виявився своєрідним простором експерименту з ритмом, паузою, світлом і комунікацією з аудиторією. Саме через практику нам вдалося простежити, як теоретичні принципи управління емоційним потоком втілюються у структурі телевізійного ефіру.

Рис. 1. Командна робота під час прямої трансляції: режисер координує емоційний ритм ефіру, поєднуючи технічну точність і живу реакцію команди

Джерело: Suspilne media (проект «Зворотній відлік»)

У шоу «Україна має талант» ми застосували принцип контрастної динаміки, який ґрунтується на чергуванні тиші та вибуху, паузи й кульмінації. Така побудова ефіру дозволяє створити ефект катарсису – емоційного зламу, коли глядач проживає шлях учасника як власне переживання. У процесі підготовки та реалізації ефірів нами було визначено, що саме контраст ритмів формує найвищу точку залучення аудиторії: моменти зосередження, коли камера наближається до обличчя учасника, підсилюють відчуття інтимності, тоді як кульмінаційні плани, насичені

світлом, музикою й рухом, викликають вибухову реакцію співпереживання. У результаті така режисерська побудова забезпечила не лише видовищність, а й психологічну достовірність емоції, що є ключовою рисою прямого ефіру.

У проєкті «Танці. World of dance» ми досліджували механізми візуальної синестезії, коли музика, рух і світло поєднуються в єдиному емоційному ритмі. Під час роботи над ефірами нами було створено систему синхронізації камерного руху з хореографічним темпом, унаслідок чого кожен кадр набував ритмічної пульсації, співзвучної музиці. Це дозволило перетворити виступ на кінематографічну подію, у якій глядач не просто спостерігає танець, а відчуває його тілесно. Ми встановили, що емоційна оркестрація у цьому форматі проявляється через пластичну драматургію світла, де освітлення виступає не технічним інструментом, а носієм почуття. У такий спосіб режисура досягає ефекту синхронізації тілесної й емоційної енергії сцени.

Під час створення ток-шоу «Зворотній відлік» нами було розроблено модель риторичної режисури, у якій темп ефіру виступає засобом інтелектуального керування діалогом. На відміну від розважальних форматів, де динаміка підкорена видовищності, у цьому проєкті ми керувалися принципом темпу довіри – контролювали швидкість обміну репліками, монтажний ритм, баланс між словом і паузою. Такий підхід дозволив утримувати увагу глядача в умовах інформаційної насиченості, формуючи не просто дискусію, а ритм суспільного мислення. Ми дійшли висновку, що саме через ритмічну організацію діалогу режисер може моделювати емоційний баланс ефіру, забезпечуючи глибину сприйняття навіть складних політичних тем.

У документальних роботах «Пекельне відрядження» та «Дивись українською» нами було випробувано протилежний полюс емоційної оркестрації – естетику тиші. Тут ритм уповільнюється, емоція розкривається не через дію, а через паузу, яка стає самостійним художнім засобом. У

«Пекельному відрядженні» ми використовували ритм пам'яті, у якому монтаж перетворюється на пульс часу – рівномірний, важкий, майже відчутний фізично. А у фільмі «Дивись українською» тиша після ключових фраз набуває ваги етичного жесту, дозволяючи глядачеві самостійно сформулювати емоційний висновок. Цей досвід показав, що мовчання у кадрі може бути найсильнішою формою емоційної оркестрації, коли сенс виникає не з мови, а з простору між словами.

Отримані результати підтвердили, що незалежно від жанру – шоу, ток-проєкту чи документального фільму – режисура прямого ефіру функціонує як система керування емоційною енергією аудиторії, у якій технічні засоби стають продовженням творчого задуму. Сучасний режисер працює в середовищі, де аналітика даних, багатокамерні системи, delay-технології, цифрова графіка, AR/XR-інструменти та сенсорні пульти дозволяють точно моделювати ритм події в реальному часі. Проте ми встановили, що технологічна складність не замінює інтуїцію й емпатію – вона лише розширює їх простір.

Візуалізація цього моменту – коли художнє рішення формується у режимі «тут і зараз», а емоційна концентрація поєднується з технологічною точністю – подана на фото нижче, що відображає практичний аспект режисерської роботи в умовах живого ефіру (рис. 2). Емоційна оркестрація прямого ефіру виявляється функціонально залежною від рівня технічної синхронності творчої команди та здатності режисера координувати не лише людські ресурси, а й алгоритмічні системи, що реагують на звук, колір, рух і темп сценічної взаємодії. За таких умов технічні засоби перестають бути нейтральним інструментарієм виробництва контенту й набувають статусу активного чинника емоційного впливу, здатного як підсилювати, так і нівелювати інтенсивність переживання моменту. Саме узгодженість технічних рішень, темпоральної логіки події та емоційної композиції кадру формує «живий ритм довіри», який можна розглядати як ключову ознаку

якісного прямого ефіру.

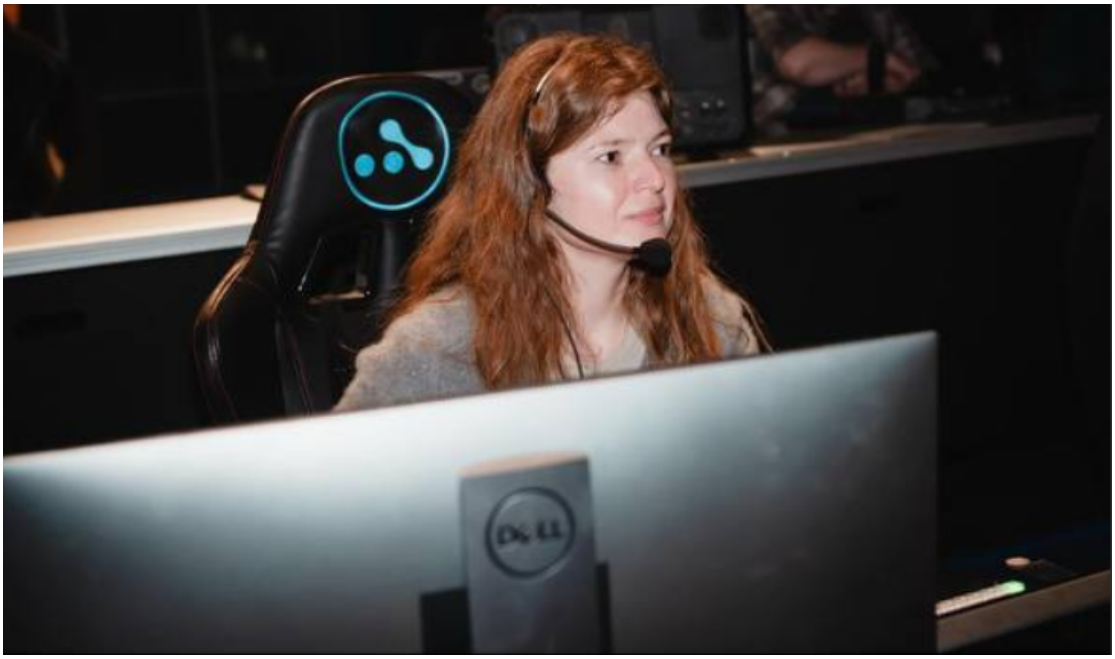

Рис. 2. Режисер у момент творчого рішення: етична відповідальність і концентрація під час керування емоційною динамікою прямого ефіру

Джерело: WePlay Studios

Водночас технологічна точність у режисурі прямого ефіру набуває змістовної цінності лише за умови її поєднання з етичним мисленням автора. Пряма трансляція постає не лише як аудіовізуальний процес, а як публічний комунікативний акт, що безпосередньо впливає на емоційний клімат суспільства. Режисерські рішення щодо вибору ракурсу, темпу, пауз, музичної інтонації чи монтажного акценту здатні як формувати атмосферу співпереживання, так і спричиняти емоційне перенасичення або напругу. У цьому сенсі кожне рішення набуває морального виміру, оскільки воно або сприяє утвердженню культури довіри, або створює ризики маніпулятивного впливу.

У межах сучасної української телевізійної практики все більшої ваги набуває підхід, який умовно можна окреслити як «етичну емоційність», за якої прямий ефір не експлуатує емоційні стани аудиторії, а формує простір

осмисленого переживання, діалогу та солідарності. Така режисура спрямована не на продукування сенсаційності, а на підтримку спільного емоційного поля, що забезпечує згуртованість і соціальну стійкість. У цьому контексті прямий ефір постає не лише як технологічна подія, а як культурний майданчик відповідальної комунікації та колективного переживання суспільно значущих моментів.

Системне узагальнення наведених положень дозволяє розглядати режисуру прямого ефіру як багаторівневий процес емоційно-технологічної взаємодії, у межах якого ритм, емоційна тональність і композиційна цілісність формуються завдяки узгодженню технічних рішень, творчої інтуїції та етичних орієнтирів. Запропонований підхід до осмислення емоційної оркестрації структурує режисерські дії за рівнями темпу, тональності, резонансу та гармонії, що дає змогу перейти від фрагментарного опису окремих прийомів до цілісного розуміння механізмів емоційного впливу в умовах прямої трансляції. Така перспектива відкриває можливості для подальшого теоретичного аналізу та практичного вдосконалення режисури прямих ефірів як форми відповідальної аудіовізуальної комунікації.

Висновки. Проведене дослідження дало змогу встановити, що режисура прямих ефірів функціонує як цілісна емоційно-комунікативна система, у якій творчий задум, технологічні рішення та етична відповідальність утворюють інтегровану модель впливу на аудиторію. Аналіз теоретичних підходів і практичних кейсів показав, що ключову роль у формуванні якості прямого ефіру відіграє здатність режисера керувати емоційним ритмом події, забезпечуючи баланс між спонтанністю та структурою, драматургією та достовірністю.

Запропонована нами концепція емоційної оркестрації дозволила описати прямий ефір як процес синхронізації темпу, тональності, резонансу й гармонії, що створюють «живу динаміку» аудіовізуального наративу.

Встановлено, що сучасні технології – багатокамерні комплекси, delay-системи, цифрова графіка, AR/XR-інструменти – не замінюють творчу інтуїцію, а підсилюють її, розширюючи можливості режисерського впливу та підвищуючи точність емоційного налаштування кадру. Водночас з'ясовано, що технологічна майстерність не може існувати поза етичним контекстом. Прямий ефір, будучи потужним каналом масової комунікації, впливає на емоційний стан суспільства, формує стиль публічного діалогу та рівень медійної довіри. Тому естетика ефіру повинна ґрунтуватися на принципах правдивості, обережного ставлення до емоцій глядача та відмови від маніпулятивних прийомів.

Таким чином, режисура прямого ефіру постає як складний творчо-технологічний процес, що потребує високого рівня емоційної чутливості, технічної точності та моральної відповідальності. Сформульована концепція емоційної оркестрації визначає нову методологічну основу для вивчення і практики телевізійної режисури, у межах якої пріоритетом стає не лише видовищність, а насамперед створення простору співпереживання, довіри та культурної взаємоповаги. Саме така ідеологія творчої роботи забезпечує стійкість і гуманістичну якість сучасного українського телебачення в умовах високої інформаційної динаміки та суспільної відповідальності медіа.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з поглибленим аналізом механізмів емоційної оркестрації у різних форматах прямого ефіру, зокрема в умовах гібридних трансляцій, використання AR/XR-технологій і алгоритмічних систем адаптації контенту, а також з емпіричним вивченням впливу режисерських рішень на формування довіри, емоційної стійкості та соціальної згуртованості аудиторії.

Література

1. Котляр С., Кузьменко Я. Кіно та серіальна продукція як результат співпраці режисера та продюсера. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Аудіовізуальне мистецтво і виробництво*. 2023. Т. 6, № 2. С. 177–185. DOI: https://doi.org/10.31866/2617-2674.6.2.2023.289286.

2. Ширман Р., Мусевич Б. Режисерське спостереження як фокусування достовірності сприйняття реальних подій в сучасному документальному кіно. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Аудіовізуальне мистецтво і виробництво*. 2024. Т. 7, № 2. С. 288–299. DOI: https://doi.org/10.31866/2617-2674.7.2.2024.319009.

3. Zhang X., Ba X., Hu F., Yuan J. EmotionCast: An emotion-driven intelligent broadcasting system for dynamic camera switching. *Sensors*. 2024. Vol. 24, № 16. Article 5401. DOI: https://doi.org/10.3390/s24165401.

4. Trost W., Trevor C., Fernandez N., Steiner F., Frühholz S. Live music stimulates the affective brain and emotionally entrains listeners in real time. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*. 2024. Vol. 121, № 10. Article e2316306121. DOI: https://doi.org/10.1073/pnas.2316306121.

5. Swarbrick D., Martin R., Høffding S., Nielsen N., Vuoskoski J. K. Audience musical absorption: Exploring attention and affect in the live concert setting. *Music and Science*. 2024. Vol. 7. DOI: https://doi.org/10.1177/20592043241263461.

6. Meinel L. S., Bullerjahn C., Lindau A., Wald-Fuhrmann M. Capturing differences in perception and aesthetic judgment of live or medially presented music: Development of a self-report instrument. *Frontiers in Psychology*. 2024. Vol. 15. Article 1339168. DOI: https://doi.org/10.3389/fpsyg.2024.1339168.

7. You Z., Wang M., Shamu Y. The impact of network social presence on

live streaming viewers' social support willingness: A moderated mediation model. *Humanities and Social Sciences Communications*. 2023. Vol. 10. P. 385. DOI: https://doi.org/10.1057/s41599-023-01892-8.

8. Yamatsu T., Lee S. Gil. Multiple relationships between streaming and linear TV: Examining media substitution theory using big data. *Journal of Broadcasting & Electronic Media.* 2023. Vol. 67, № 4. P. 442–465. DOI: https://doi.org/10.1080/08838151.2023.2250039.

9. Dunphy B., Young G., Dinan G., Murray N. Integrating head mounted displays into live broadcasting workflows: Implications and possibilities from an industry perspective. *Proceedings of the 2024 ACM International Conference on Interactive Media Experiences Workshops (IMXw '24)*. New York : Association for Computing Machinery, 2024. P. 131–136. DOI: https://doi.org/10.1145/3672406.3672425.

10. Gąbka J. Comparative analysis of correction methods for multi-camera 3D image processing system and its application design in safety improvement on hot-working production line. *Applied Sciences*. 2025. Vol. 15, № 16. Article 9136. DOI: https://doi.org/10.3390/app15169136.

11. Chmielewska A. M., Grabowski M. T. The future of the television market: Potential, expectations, possibilities. *Rozprawy Społeczne. Social Dissertations*. 2024. Vol. 18, № 1. P. 111–130. DOI: https://doi.org/10.29316/rs/183619.

12. Спольська О., Борейко Г., Зеленіна Н. Режисура в сучасному театрі: аналіз стилів та впливу режисерських рішень на інтерпретацію тексту. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитк*у. 2024. Вип. 48. С. 235–241. DOI: https://doi.org/10.35619/ucpmk.v48i.777.

13. Gómez-Barquero D., Gimenez J. J., Muntean G.-M., Xu Y., Wu Y. IEEE Transactions on Broadcasting Special Issue on: 5G Media Production, Contribution, and Distribution. *IEEE Transactions on Broadcasting*. 2022. Vol. 68, № 2. P. 415–421. DOI: https://doi.org/10.1109/TBC.2022.3163818.

14. Ruberg B., Brewer J. Digital intimacy in real time: Live streaming gender and sexuality. *Television & New Media*. 2022. Vol. 23, № 5. P. 443–450. DOI: https://doi.org/10.1177/15274764221084071.

15. Пацунов В. Сценографічна режисура як феномен театру XXI століття. *Сценічне мистецтво*. 2021. № 3. DOI: https://doi.org/10.32461/2226-3209.3.2021.24449.

References

1. Kotliar, S., & Kuzmenko, Ya. (2023). Kino ta serialna produktsiia yak rezultat spivpratsi rezhysera ta produsera [Film and series production as a result of cooperation between a director and a producer]. Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu kultury i mystetstv. Seriia: Audiovizualne mystetstvo i vyrobnytstvo, 6(2), 177–185. https://doi.org/10.31866/2617-2674.6.2.2023.289286 [in Ukrainian].

2. Shyrman, R., & Musevych, B. (2024). Rezhyserske sposterezhennia yak fokusuvannia dostovirnosti spryiniattia realnykh podii v suchasnomu dokumentalnomu kino [Directorial observation as a tool for authentic perception in modern documentary film]. Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu kultury i mystetstv. Seriia: Audiovizualne mystetstvo i vyrobnytstvo, 7(2), 288–299. https://doi.org/10.31866/2617-2674.7.2.2024.319009 [in Ukrainian].

3. Zhang, X., Ba, X., Hu, F., & Yuan, J. (2024). EmotionCast: An emotion-driven intelligent broadcasting system for dynamic camera switching. Sensors, 24(16), 5401. https://doi.org/10.3390/s24165401 [in English].

4. Trost, W., Trevor, C., Fernandez, N., Steiner, F., & Frühholz, S. (2024). Live music stimulates the affective brain and emotionally entrains listeners in real time. PNAS, 121(10), e2316306121. https://doi.org/10.1073/pnas.2316306121 [in English].

5. Swarbrick, D., Martin, R., Høffding, S., Nielsen, N., & Vuoskoski, J. K. (2024). Audience musical absorption in live concerts. Music and Science, 7.

https://doi.org/10.1177/20592043241263461 [in English].

6. Meinel, L. S., Bullerjahn, C., Lindau, A., & Wald-Fuhrmann, M. (2024). Perception and aesthetic judgement of live vs. mediated music. Frontiers in Psychology, 15, Article 1339168. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2024.1339168 [in English].

7. You, Z., Wang, M., & Shamu, Y. (2023). Social presence and social support in live streaming. Humanities and Social Sciences Communications, 10, 385. https://doi.org/10.1057/s41599-023-01892-8 [in English].

8. Yamatsu, T., & Lee, S. G. (2023). Streaming vs linear TV: Media substitution theory. Journal of Broadcasting & Electronic Media, 67(4), 442–465. https://doi.org/10.1080/08838151.2023.2250039 [in English].

9. Dunphy, B., Young, G., Dinan, G., & Murray, N. (2024). Head-mounted displays in live broadcasting workflows. In Proceedings of the IMX Workshops (pp. 131–136). ACM. https://doi.org/10.1145/3672406.3672425 [in English].

10. Gąbka, J. (2025). Multi-camera 3D image processing for industrial safety. Applied Sciences, 15(16), 9136. https://doi.org/10.3390/app15169136 [in English].

11. Chmielewska, A. M., & Grabowski, M. T. (2024). The future of the television market: Potential and trends. Rozprawy Społeczne / Social Dissertations, 18(1), 111–130. https://doi.org/10.29316/rs/183619 [in English].

12. Spolska, O., Boreiko, H., & Zelenina, N. (2024). Rezhysura v suchasnomu teatri: analiz styliv ta vplyvu rezhyserskykh rishen na interpretatsiiu tekstu [Directing in modern theatre: stylistic analysis]. Ukrainska kultura: mynule, suchasne, shliakhy rozvytku, 48, 235–241. https://doi.org/10.35619/ucpmk.v48i.777 [in Ukrainian].

13. Gómez-Barquero, D., Gimenez, J. J., Muntean, G.-M., Xu, Y., & Wu, Y. (2022). 5G media production and distribution. IEEE Transactions on Broadcasting, 68(2), 415–421. https://doi.org/10.1109/TBC.2022.3163818 [in English].

14. Ruberg, B., & Brewer, J. (2022). Digital intimacy in live streaming: Gender and sexuality. Television & New Media, 23(5), 443–450. https://doi.org/10.1177/15274764221084071 [in English].

15. Patsunov, V. (2021). Stsenohrafichna rezhysura yak fenomen teatru XXI stolittia [Scenographic directing as a phenomenon of the 21st-century theatre]. Stsenichne mystetstvo, (3). https://doi.org/10.32461/2226-3209.3.2021.24449 [in Ukrainian].